

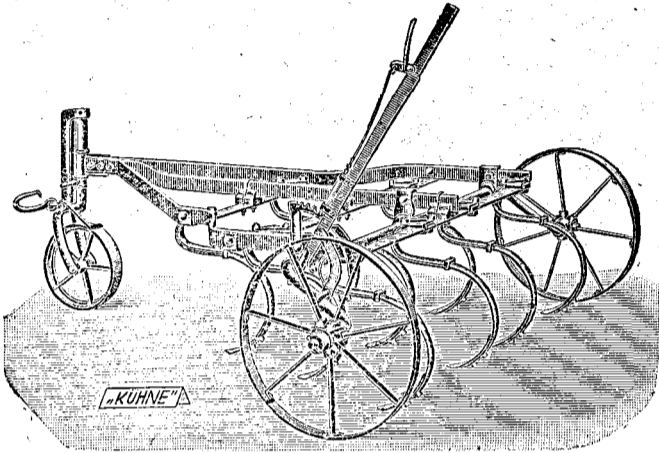
ERDÉLYI GAZDA

XLIII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1911. Május 14.

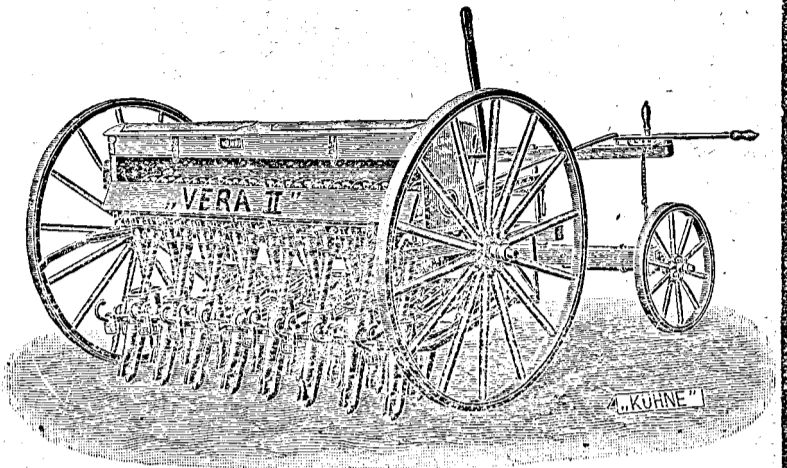
20. SZÁM.

Egy- és többvasu acélékéket, rét- és szántóföld boronákat, rugós-fogas porhanyító eszközöket, tárcsásboronákat, talajtömörítőket, Mosoni Drill és Vera II. vetőgépeket.

LASS-féle
RÉPA-
KAPÁLÓKAT,
OSBORNE
ARATÓ-
GÉPEKET
szállít:

2012

„Kühne” mezőgazdasági
gépgyár r.-t.
MOSONBAN.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Eladó kiváló jó minőségű
I. oszt. bor- lugas és csemegefajta
szőlőoltványok.

A Dicsőszentmártoni Szőlőoltványtelep Részvénytársaságnál peronospora és csimasz károktól (pajor) mentes kitűnő jó bor- lugas- és csemegefajtájú különböző alanyokra oltott szőlőoltványok **kaphatók.** A részvénytársaság kívánatra megrendelőinek díjmentesen küldi meg az 1910—1911. évekre vonatkozó árjegyzékét, mellékelve szőlőültetési és kezelési **utmutatását.**

Levélbeli küldemények cimzendők:

Dicsőszentmártoni Szőlő-
oltványtelep Részv. Társ.
DICSŐSZENTMÁRTON

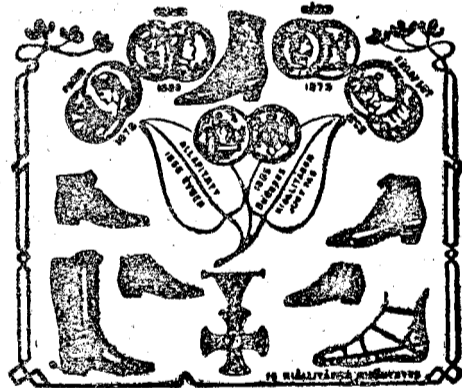
ÉS
Schöppner Sámuel
uyug. m. kir. szőlészeti és borászati
felügyelő, telepigazgatónak
Dicsőszentmártonba.

2552

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült
FÉRFI ÉS NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

2019

Vidéki megrende-
lések mérték után
de legbiztosab-
ban egy használt,
a lábra találó cipő
beküldésével a
legjobb anyagból
és divat szerint le-
hetőleg gyorsan
teljesíttetnek.

Saját érdekében kérjen ajánlatot

233. I

Eredeti Mc. Cormick gyártmányu

Kévekötő aratógépek,

marokrakó aratógépek

fűkaszálógépek,

tárcsásboronák,

Kühne-féle

acél-ekék,

talajművelőgépek,

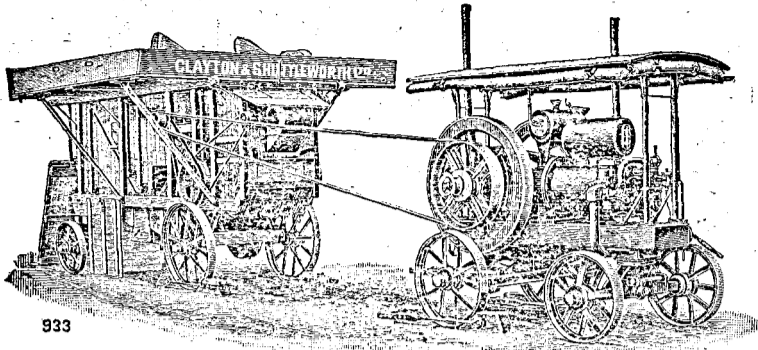
szénagyűjtők,

rosták, triörök,

cséplőgépek

kedvező fizetési feltételekkel a legjutányosabban kaphatók a

Székely Gazdák Szövetkezeténél Marosvásárhelyt.

Kolozsvárt nagy raktár.

Mérnök látogatás
díjtalan!

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képviselete.

Nyersolajmotorok,

Szivógázmotorok,

Benzinmotorok

és

Kenő olajok.

Emélyi Bazzasági és Hereszketelmi Vállalat
Ferenc József-ut 31 Szám.
 Dr. Osztián Olivér és Társai
 Sürögnyeim: Coloniále Kolozsvár.

Telefon interurban: 934. SZ.

2485

Műszaki

cikkek.

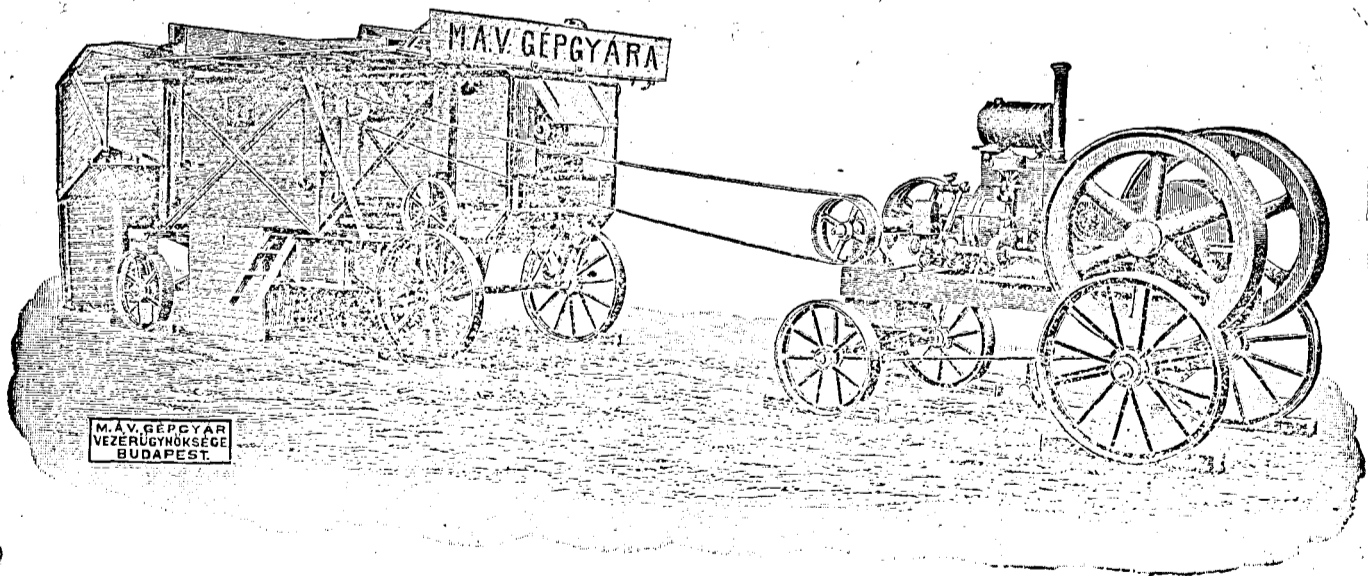
Kérjen ajánlatot!

Legújabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

túlszárnyalnak minden más gyártmányt.

2021.

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

➡ Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket és költségvetést. ➡

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZAM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Gazdakongresszus, miniszteri programm.	249
Kolozsmegyei tejszövetkezetek 1910. évi működése. <i>Benedek Antal</i>	251
A lucerna termesztése. <i>Gáspár József</i>	251
Kisebb szakközlemények.	252
Egyleti élet.	253
Kormányintézkedések.	253
Vegyes közlemények.	253
Hirdetések.	

Gazdakongresszus, miniszteri programm.

A IX. Országos Gazdakongresszus. I.

Május hó 6.-án szombaton reggel 9 órára a magyar gazdatársadalomnak egy igen jelentékeny képvisellete gyűlt össze, a IX. országos gazdakongresszusra Budapesten, a Vigadó első emeleti termeibe, melyeket zsufolásig megtöltöttek. Körülbelül 800 gazda vett részt a kongresszuson. Képviseltette magát a kormány is. A földmivelésügyi miniszterium részéről ott voltak: *Serényi Béla* gróf, földmivelésügyi miniszter, *Kazy József* államtitkár, *Bartóky József* államtitkár, *Dubravszky Róbert*, *Darányi Béla*, *Horváth Sándor*, *Lonyai Ferenc*, *Szapáry Péter* gr. és *Serbán János* min. tanácsosok. Képviselve voltak: a kereskedelemügyi-, pénzügyi-, vallás- és közoktatásügyi-, igazságügyi miniszteriumok. Az E. G. E. képviselőiben való megjelenésre felkértek *Bánffy Ernő* báró e. elnök, *Josika Gábor* br. és *Lészai Ferenc* e. alelnökök, *Tokaji László* titkár, dr. *Bánffy Miklós* gr., *Bethlen István* gr., *Teleki Ferenc* gr., *Szász István*, *Fuhász Árpád*, *Sztankovits János* és *Schopf Mihály* ig.-vál. tagok, kik legnagyobb részt jelen is voltak a tárgyalásokon. Képviselőiket elküldték a magyar gazdatársadalom szervezetei közül: a Hangya, a Gazdák Biztosító Szövetkezete, a Magyar Gazdaszövetség, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete, a Vidéki Malomiparosok Országos Egyesülete, a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet, a Magánmérnökök Országos Szövetsége, az Országos

Erdészeti Egyesület, továbbá 57 törvényhatósági gazdasági egyesület, 21 gazdakör, számos szövetkezet és kisebb gazdasági és egyéb egyesület.

A kongresszust *Károlyi Mihály* gr. a kongresszus elnöke nyitotta meg. Általános figyelemmel és tetszésnyilvánítással kísért beszéde végén, *Serényi Béla* gr. földmivelésügyi minisztert üdvözölte.

Utána *Serényi Béla* gr. földmivelésügyi miniszter beszélt. Beszédében kijelentette, hogy programját ugyanazon nap mondja el az országházban, mely program a gazdatársadalom boldogulásának útját fogja mutatni.

A megnyitó ülés után nyomban megalakultak a szakosztályok bizottságai és megkezdették a tárgyalásokat. Az egyes szakosztályok bizottságainak részletes tárgyalásaira azok terjedelmességénél fogva, lapunk szűk keretében nem terjedhetünk ki, azért csak röviden közöljük a hozott határozati javaslatokat.

A mezőgazdasági közigazgatás reformjáról *Buday Barna* terjesztett elő határozati javaslatot, melyet *Szabó Sándor*, *De Pottere Brunó*, *Nagy József*, *László László*, *Erős Rezső* és *Rubinek Gyula* hozzászólásai után elfogadtak.

A határozati javaslat lényege az, hogy: „Szükségesnek tartja a kongresszus, hogy a mezőgazdasági szakképzés úgy a központi közigazgatásban, mint a helyi közigazgatás szervezeteiben megfelelően érvényesüljön.

Evégből kívánja a kvalifikációs törvény oly irányu módosítását, hogy a gazdasági szakképzésnek a közigazgatásban és a földmivelésügyi miniszteriumban rendszeresített hely adassék.

Felkéri a kongresszus a kormányt, hogy a mezőgazdasági ismeretek elsajátíthatása szempontjából az egyetemeken és jogakadémiákon önálló tanszékeket szervezzen és az őstermelésre vonatkozó törvényeket a közigazgatási állásokra minősítő vizsgálat tárgyává tegye.

A mezőgazdasági érdekképviselet tárgyában a *Szilassy Zoltán* előadó által előadott és elfogadott határozati javaslatából a következő fontosabb részt adjuk:

„A IX. Országos Gazdakongresszus a mezőgazdasági érdekképviselet törvényes rendezését elodázhatatlanul sürgősnek mondja ki

és felkéri a kormányt, hogy a mezőgazdasági érdekképviselet szervezését a GEOSz. 1909. április 25.-én megtartott nagygyűlésén hozott határozat értelmében törvényhozási úton alkossa meg.

Kimondja egyúttal a kongresszus, hogy a gazdasági egyesületek állami támogatására nézve szükségesnek tartja, a földmivelésügyi miniszter nyilvánosságra jutott azon helyes tervének mielőbbi megvalósítását, hogy a gazdasági egyesületek adminisztratív költségei az állami költségvetésben legalább 10 évre előre megállapított összegben biztosítottassanak, hogy így a gazdasági egyesületek a reájuk háruló érdekképviseleti feladataiknak akadály nélkül eleget tehesenek.

A felsőbbfokú gazdasági szakoktatás előadója: *Károly Rezső* dr. volt. Az elfogadott határozati javaslatának érdemi része a következő:

„A budapesti 1911. évi IX. gazdakongresszus áthatva annak szükségétől, hogy a gazdasági felsőbb szakképzésre és a szaktudományok egységes fejlesztésére a székesfővárosban egyetemi jelleggel és jogokkal ellátott gazdasági felsőbb iskola létesíttessék, az erre vonatkozó korábbi határozatokat fenntartja.

A kongresszus ennél fogva szükségesnek mondja ki, hogy az ország fővárosában olyan felsőbb gazdasági oktatási intézmény alkottassék, ahol a mezőgazdasági tudomány minden részletét egységesen, fontosságának megfelelő mértékben, a természet- és állattudományok kellő vonatkozásában szaktudósok tanítják és művelik, ahol a szaktudás mellett kellő általános műveltséget szerezhetnek mindazok, akikre majdan hivatásuk nagyobb feladatokat, vagyoni helyzetük nagyobb állampolgári és társadalmi kötelezettségeket ró; ahol a más szakpályára készülők ismereteiket mezőgazdasági irányban kiegészíthetik; ahol a mezőgazdaság megoldatlan kérdéseit kölcsönhatásukban kutatják; amely központ a mezőgazdasági tudomány egész körére kiterjedő működésével ezt a tudományt a többi tudományok által élvezett tekintélyhez juttatja.

A földműves iskolák reformálásának ügyét *Szabó István* terjesztette elő. Határozati javaslatot nyújtott be, melyhez *Tokaji László*, *Rodiczy Jenő* dr., *Posta Elek* és *Tass Ferenc*

PONYVA, ZSÁK, GÉPSZIJ STB.

szükségletünk beszerzése előtt

 kérjünk mintát és árajánlatot

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉTŐL

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31-ik szám,

mert csak így győződhetünk meg az áru kiváló jó minőségéről és előnyös áráról.

szóltak hozzá. Tokaji László részletes indokolás kíséretében, külön határozati javaslatot terjesztett elő, mely szerint:

j „A földmivesiskolák mai szervezetét kiscgazdák és gazdasági altisztek képzésére alkalmatlannak tartja.

A jelenlegi földmivesiskolák nagyobbik része fokozatosan beszüntetendő s azok helyett a kiscgazdák és gazdasági altisztek képesítése tisztán gyakorlati uton eszközzendő és pedig: két évi tényleges szolgálat alakjában.

Ezen két évi szolgálat az e célra kijelölendő nagy-, közép- és parasztmintagazdaságokban lenne eltöltendő úgy, hogy azok, akik sajátjukban akarnak a jövőben gazdálkodni, az első évet egy közép-, a másodikat egy parasztmintagazdaságban töltenék, azok pedig akik altiszti pályára készülnek, az első évet egy nagy-, a másodikat egy középbirtokon szolgálnák le. Egy-egy birtokra 3-4 személy vétessék fel, állami ellenőrzés és támogatás mellett.

A földmivesiskolák kisebbik része, négy középbirtokos előképzetségű növendékek számára, középfokú tanintézetekké alakítandó át.”

A bizottság — hosszas vita után — a következő hivatalos határozati javaslatot fogadta el: „A földmivesiskolák mai szervezetét a kiscgazdák és a gazdasági altisztek együttes képzésére alkalmatlannak tartja.

Olyan földmivesiskolák szervezendők, melyek a kiscgazdaközönség széles rétegeihez jobban hozzáférközzenek s melyekben kizárólag kiscgazdák tulnyomólag gyakorlati alapon nyerjenek kiképzést. A kiképzést az eddiginél rövidebb ideig tartó és olyan évszakban rendezett tanfolyamok végezzék, melyek nem fosztják meg a kiscgazda birtokát a gyakran nélkülözhetetlen munkáskézettől.

E célra az ezidőszerint fennálló földmivesiskolák nagyobb része szervezendő át.

Kisebb középbirtokos kezelőinek kiképzése céljából, olyan gazdasági iskolák szervezését tartja szükségesnek, amelyekben az ilyen birtokok kezeléséhez megkívántató elméleti és gyakorlati gazdasági, nemkülönben a szükséges általános ismeretek is megszerezhetők.

E célra a jelenleg fennálló földmivesiskolák kisebb része szervezendő át.”

A Tokaji László indítványának első felében foglaltakat, mint kísérletre alkalmas ideát, a kongresszus a földm. miniszter figyelmébe ajánlani határozta.

Gazdasági népiskolák szervezésére vonatkozólag Buday Barna nyújtott be határozati javaslatot, melynek főbb pontjai:

„A falusi nép községenkénti rendszeres gazdasági oktatása céljából szükségesnek tartja, hogy az elemi oktatással kapcsolatos ismétlőiskolák gazdasági iskolákká szerveztessenek át, felkéri tehát a kormány, hogy a gazdasági népiskolák községenkénti szervezéséről mi-

előbb törvényjavaslatot terjesszen a parlament elé.

Felkéri a kongresszus a vallás- és közoktatásügyi minisztert, gondoskodjék arról, hogy a tanítóképző intézetekben a természettudományokat olyan mértékben és módszer szerint tanítsák, hogy ezzel a gazdasági szakoktatás segítségére legyenek.”

A téli gazdasági tanfolyamok tárgyában Éber Ernő dr. terjesztett be határozati javaslatot, melynek értelmében:

„Kimondja a kongresszus, hogy felkéri a földmivelésügyi minisztert, hogy a gazdasági egyesületeknek, főiskolák, szak-, tanítóképződékeknek, alapszabályszerűleg működő Széchenyi szövetségeknek megfelelő anyagi támogatással tegye lehetővé, hogy azok a népies gazdasági előadásokat kiterjeszthessék és rendszeresíthessék és gazdasági vándortanítókat alkalmazhassanak; a gazdasági szaktanároknak pedig több gazdasági előadás tarthatása céljából nagyobb utazási átalányt engedélyezzen.”

A katonák mezőgazdasági oktatásának fontos kérdésében Kajdacs Endre előadó terjesztett a kongresszus elé javaslatot, melyet a következő szöveggel elfogadták:

„A kongresszus a katonák mezőgazdasági oktatásának nagy jelentőséget tulajdonít.

Kivánatosnak, sőt szükségesnek tartja a kongresszus, hogy úgy a honvédség, mint a közös hadsereg kereteihez tartozó katonai szolgálatot teljesítő legénység mezőgazdasági szakoktatásban részesüljön. Evégből felterjesztést intéz a honvédelmi és a közös hadügyminiszterhez, hogy a katonák mezőgazdasági szakoktatásának ügyét teljes melegséggel vegyék pártfogásukba s a m. kir. földmivelésügyi miniszterrel egyetértőleg megállapítandó tanterv alapján a mezőgazdasági tanfolyamot mindenütt ott szervezvék, ahol a csapatok állomáshelyein a szükséges tanerők rendelkezésre állanak. A tanfolyam vezetésével a gazdasági akadémiák, illetve földmivesiskolák, ott pedig, ahol ilyenek nincsenek, a gazdasági egyesületek bizandók meg.

Kivánatos, hogy a kiváló tanulókat a katonai parancsnokság napiparancsban megdicsérje.

A különös buzgalmat és előmenetelt tanusító hallgatók számára a tanfolyam vezetősége bizonyítványt állítson ki, melynek alapján az illetők állami ösztöndíjjal legyenek felvehetőek a földmives-, kertészeti- és vinclériskolákba s ezt befejezve, gondoskodástörténjék arról, hogy uradalmakban, gazdaságokban nyilvántartás útján, mint munkafelügyelők és munkavezetők alkalmaztassanak.”

A jövő vámpolitikának irányelveiről szóló előadás, melyet Rubinek Gyula tartott, volt egyik legfontosabb tárgya a kongresszusnak. Terjedelmes határozati javaslatához elsőnek Darányi Ignác szólt nagy elismeréssel. A

bizottság a javaslatot teljes szövegében elfogadta.

A határozati javaslat nagyobb jelentőségű részei a következők:

1. az ország közéletének biztonsága, az ipar és kereskedelem biztos alapokon való fejlődésének biztosítása parancsoló szükségé teszi, hogy minden állam — így tehát a miénk is — a mezőgazdaság illetve a gazdálkodó osztály érdekeit állandóan szíven viselje, istápolja s hathatós védelemben részesítse s a mezőgazdasági szaktudást minden eszközzel fejlessze;

2. sem szociális, sem erkölcsi szempontból nem igazolható álláspont, hogy a jelen generációnak a hazai mezőgazdaság érdekei feláldozása révén a legolcsóbb életmezést biztosítsuk, mert az élő nemzedéknek arra nincs joga, hogy az élet átmeneti megkönnyebülésével azzal vásárolja meg, hogy a jövő nemzedék megélhetését tönkretegy;

3. nemzeti, szociális és gazdasági érdek éppen a jelenlegi világgazdasági viszonyok mellett az, hogy a hazai mezőgazdaság termelőképességét kell minden rendelkezésünkre álló eszközzel elősegíteni, amely nemcsak a jelen, de a jövő generációknak, ha talán nem is a legolcsóbb, de a legbiztosabb megélhetést, vásárlóképeségének emelkedésével az ipar és kereskedelem állandó és biztos fejlődését is biztosítja;

4. a mezőgazdasági termelés fejlesztésének s jövedelmezősége biztosításának leghatalmasabb eszköze a mezőgazdasági védvámok fenntartása s a szükséghez mért esetleges fejlesztése;

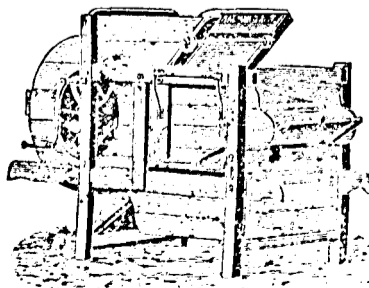
5. az országos gazdakongresszus tehát tekintettel arra, hogy az elzárkozás mai mérve a vámpolitikában a belátható jövőben nemcsak csökkenni nem fog, de minden állam még az eddiginél is nagyobb gonddal és féltékenységgel fogja védeni saját mezőgazdaságát és fogyasztását, tekintettel továbbá Ausztriával fennálló gazdasági viszonyunkra, amelyben az ipari vámok terhe ellensúlyozójaként csakis a mezőgazdasági vámvédelmet állithatjuk szembe.

a mezőgazdasági vámvédelem fenntartása mellett a köz érdekből folyólag az országos gazdakongresszus a leghatározottabban állást foglal s követeli a mindenkori kormányokkal szemben hogy:

a) gabonára megállapított minimális vámok a jövőben is fenntartassanak;

b) állategészségügyi szempontokból a keleti államok élőállatbehozatala s a tengerentuli államokkal szemben a huszbehozatal is állandóan tilalmaztassék;

c) általában a szerződéses vámtarifában biztosított paritásos mezőgazdasági és ipari vámvédelem állandó fenntartásával a kereskedelmi szerződések a jövőben is az összesség

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európaszerte első helyen elismert kitünő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körut 32.

birjon már akkor a föld, mikor a lucerna természetese céljából választás alá esett, mégis, hogy évenként 4—5, vastag rendeket adó, kaszálást várhatunk, adjunk a lucerna alá erős trágyázást. Nem ritka eset ugyan, hogy egyes helyeken, különösen azokon, melyeken eddig lóherét vagy lucernát, nem termesztettek, trágyázás nélkül is vastag rendek dülnek a kasza után, mert a kihasználatlan — öserőben levő — általaj, mintegy önti a tápanyagokat, úgy, hogy a növények alig bírják azokat felhasználni. Az évenkénti többszöri kaszálások és nagy termések azonban az ilyen, eleinte nagy terméssel fizetett talajt is, a 6—7-ik évben annyira kimerítik, hogy a vetés ritkulni kezd, s ezzel kapcsolatosan beáll a termés csökkenése. Általánosságban tehát kimondhatjuk, hogy a legjobb erőben látszó szántóföldeken is, csak úgy biztosítjuk az állandó nagy terméseket, ha azokat megfelelő trágyázásban részesítjük.

Trágyázásra komposztot, vagy érett istállótrágyát használunk, melyeket még az őszen hordjunk ki, s szántunk alá, hogy tavasszal, midőn a vetésre kerül a sor, azokat már, mint kész növényi tápanyagokat találják fel a gyökerek. Ha pedig a lucernát védnövényvel vetjük és pedig olyannal, mely után magtermet várunk: buza, rozs, árpa, zab, melyeknek mint ismeretes a trágyázás ártalmára van, a trágyát a lucerna előnövénye alá hordjuk. De ebben az esetben, minthogy az előnövény is sokat felhasznál a trágyából, erősebben kell trágyáznunk.

A trágya a legmélyebben ejtett szántással is csak 24—30 cm. mélyre hozható a földbe, e miatt azonban, hogy talán a trágya nem értékesítettnek, nincsen aggodalomra ok, mert a nedvesség feloldja s magával viszi az általajba, hol a lucerna gyökerei feltalálják, hasonló módon, amint a mélyen gyökerező gyümölcsfák és a szőlőnél van alkalmunk ezt tapasztalni.

A lucerna, mint pillangós virágú növény, a légenygyűjtők sorába foglal helyet, mely természeténél fogva szaklapjaink és könyveinkben azt olvassuk felőle, hogy légenytrágyára nincsen szüksége. Szemben ezzel az elméleti tétellel azonban, a gyakorlat mindenütt azt mutatja, hogy a lucerna a légenytrágyák iránt is háládatos, de sőt nagy termésre csak úgy számíthatunk, ha légenyben is elég gazdag a föld. Ebben a tekintetben azonban különbséget kell tennünk mégis, a mag és a takarmány természetese között. A magtermesztésnél ugyanis a gyakorlat teljesen fedi az elméletet, számtalan tényben állítja előnk, hogy a sok légeny okozta tulbuja fejlődés miatt a magtermés abban az arányban csökken, amilyenben a takarmány hozama emelkedik, tehát az egyik emelkedése a másik apadását vonja maga után.

A megdőlés határáig, vagy az azon is túlfejlődő lucerna elzárja a virágot a termékenyítés két fontos tényezőjétől: a világosságtól és levegőtől, s emiatt a virág nem köt abban a mértékben, melyben a fejlődés után várni lehetne, s ami kevés kötés — termékenyülés — is történt, erőtlen, kifejtett, szép magot abból sem várhatunk. Ezért, amint erre még később visszatérünk, nem tanácsos a két célt: a mag és a takarmánytermesztést összekötni, nagyobb és biztosabb eredményt érünk el, ha a kettőt egymástól elkülönítve, a talaj termőereje szerint külön-külön termesztjük.

Mütrágyák közül a foszforsavas trágyák jöhetnek első sorban szóba, tehát a *Thomas-salak* és a *szuperfoszfát*. A Thomas-salakból minthogy ez, mint ismeretes, nehezen oldódó természetű, kat. holdankint 3—4 q-t számítunk s ősszel az őszi szántás előtt szorjuk el. A szuperfoszfátból, melynek nagyobb az oldhatósága, kat. holdankint a 16—18%-os minőségűből 2 q-t vegyünk, s tavasszal a vetőszántás előtt szorjuk el.

Kálitrágyára, minthogy a lucerna a mélyrétegű, kötött talajt szereti, melyben a káli rendszeren elég bőven van — ritkán szorul.

A zsege növény felsegélésére különösen akkor, ha védnövény nélkül vetettük, lehet, sőt tanácsos is lesz légenytrágyát adni, mely esetben a chilisalétromot használhatjuk, kat. holdankint 30 kg-t számítva, melyet mihelyt a vetés kikelt, mindjárt mint feltrágyát szorunk el.

Ha a lucernát homokos talajra kell vetnünk, melyet csak más hiányában tudunk ajánlani, egymagára a foszfortrágya nem biztosítja az állandó és nagyterméseket, mivel mint ismeretes a homok a többi tápanyagokban is szűkölködni szokott. Adnunk kell tehát a homokra a foszfortrágyán kívül káli és légenytrágyákat is.

A kálit a foszforral összevonva, mint káli szuperfoszfátot vihetjük a homokra és pedig egy kat. holdra 150—200 kg-t s azt az őszi szántás előtt szorjuk el.

A légeny pótlására az istállótrágya, vagy a zöldtrágyázás veendő alkalmazásba a szerint, mint azt a helyi viszonyok megengedik. Hogy elsőbbséget az istállótrágyának adjunk, azt talán említenem sem kell, már csak azért is, mivel az istállótrágyával már egy év alatt célnál vagyunk, míg a zöldtrágyázásnál egy év csak az előkészületre kell.

A chilisalétrom csak mint előleges kisegítő vehet szerepet, a homok légeny tartalmának emeléséhez, s akkor is, mint előbb érintve volt, fejtrágya képpen adjuk a már kikelt, de lassan fejlődő vetésre.

Fejtrágyának egyébiránt az istállótrágyát is alkalmazhatjuk, mely célból azt jó érett állapotban, lehetőleg jól elaprózva, ősszel viszünk a lucernára, amikor a növény fejlődése, növekedése már megszűnt. Tavasszal pedig, mihelyt a téli nedvessége felszikkadt a földnek, s a gereblyezés lehetővé válik, a megszáradt, durvább részeket összegyűjtjük s kiszállítjuk a lucernáról, vagy ott helyben megégetjük.

A mütrágyáknak a lucerna alá alkalmazására nézve általánosságban megjegyezhetjük, hogy a mütrágyák után eredményt csak úgy várhatunk, ha egyidejűleg istállótrágyát is adhatunk, a földnek. A legtöbbször ugyanis nem a tápanyag hiánya, vagy némcsak az az okozója a gyenge termésnek, hanem a termő föld rossz fizikai tulajdonsága; kevés vízfogható és tartó képesség, áteresztő általaj, kavics réteg stb., melyet az a kevés mütrágya, amennyit alkalmazni — egyszeri trágyázásra felhasználni szoktunk, megváltoztatni sem képes. Az istállótrágyával ellenben, ha nem is adunk sok tápanyagot, de befolyásoljuk a talaj fizikai tulajdonságát s így vagy az egyik, vagy a másik hatása biztosan kifejezésre jut — a termést fokozni, vagy egy színvonalon tartani képesek vagyunk.

Talajmivelés.

A lucerna apró magva és annál a természeténél fogva, hogy az egyszer elfoglalt helyet sokáig megtartja, megkívánja azt, hogy alája a talajt, a miveléshez köthető minden feltételnek eleget téve jól előkészítsük. A magvak kicsinyisége megköveteli a talaprozásának a lehető legmagasabb fokát, hogy legyen elég pora az elvetett magvak alátakarására. A mélyre ható gyökérzet pedig megint a mélymivelést köti a talajmiveléshez, hogy a kikelés után mindjárt mélyre törekvő gyökerek, könnyen találjanak utat a földben lefelé.

A talajnak a porhanyóságot, a morzsalékos struktusát a legmagasabb fokban az őszi szántással adhatjuk meg. Az őszi szántást tehát, mint elengedhetlen feltételt kell a talajmivelés során kiemelni. Ha az előnövényt korán tarolhattuk le, az őszi szántást megelőzőleg egy sekély tarló szántást is adhatunk a talajnak, ezt követné — november—december hó folyamán — az őszi szántás. A trágyát, ha tehetjük a tarlószántás előtt hordjunk ki, ha pedig nem érünk rá, a tél folyamán fuvarozzuk az őszi szántásra.

Ha ősszel kétszer szántottunk s a mélyítő szántást későn — november—december havá-

ban — adhattuk meg, tavasszal a vetőszántás el is maradhat, de sőt kívánatosabb lesz ha nem szántunk. A szántás mellőzésével ugyanis munkát takarítunk meg, a téli nedvességet konzerváljuk, az általaj ülepedésénél fogva pedig a kikelt növény fejlődésének kedvezőbb feltételeket adunk.

Ha azonban a trágyát, a tél folyamán, az őszi szántásra hordottuk ki, a vetésre a szántás el nem maradhat, a midőn is jó apróra szántjuk meg a talajt, a trágyát pedig a barázdákba fektetve takarjuk alá.

Ha a körülmények — kedvezőtlen időjárás, az őszi nagy termésének fuvarozásával a fogatok elfoglaltsága, állatjárvány stb. miatt — úgy alakultak, hogy csak egyszer, vagy egyszersem szánthatunk az őszen a lucerna vetésről lemondásra még nem szolgáltatott okot, feltéve, hogy a talaj különben jó erőben van. A vetéshez szükséges porhanyóságot őszi szántás nélkül is megadhatjuk a talajnak, ha csupán tavasszal — a vetőszántás előtt 4—6 héttel — szánthatunk. Az ilyen — mondjuk — ritkább esetben, mihelyt a téli nedvesség annyira kiszáradt, hogy az eke a földbe akasztható, azonnal szántunk. Ha február végén, március elején ejthetjük meg a szántást még egy kevés fagy is érheti s így a porhanyításnak erről az oldalról is ki lesz téve. A várható fagy porlasztó hatására számítva, a szántás után nem fogasolunk mindjárt. De ha a jelek arra mutatnak, ami tavasszal igen gyakori jelenség, hogy a talaj rövid időn belül kiszárad, ne halogassuk a dolgot, fogasoljuk meg azonnal a szántást, mert a nedvességet csak ezen az uton köthetjük le.

A csak tavaszi szántásba a vetést ha elég nyirkossága van a talajnak megejthetjük április havában, amikor még az árpa, mint védnövény elég időt kap arra, hogy kifejlődhessen. Ha azonban kevés nedvessége van a talajnak, ne kockáztassuk az értékes vetőmagot, várjuk be a vetésre május, június havát, amikor az esőzések rendszeren beállni szoktak, s akkor vessük el a lucernát, köles, mohar vagy csalamádé védnövényvel, melyeknek vetése csak ezzel az időszakkal esik össze. A lucerna az ilyen kései vetés mellett is, ha természetesen kedvezően alakul fejlődése alatt az időjárás annyira gyarapodhatik, hogy ősze a szokásos egy kaszálást megadja és jól megerősödve mehet a télnek.

(Folyt. köv.)

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Tojánhéjak felhasználása.** A konyhában a tyuktojánhéjakat a feltörés után, mint hasznavehetetlen anyagot, a szemétkébe szokás dobni. Az igaz, hogy a szemétkébe nem vész teljesen kárba, mert ha a szemétkébe kihordják a földekre, ott mint mésztrágya jó szolgálatot tesz. Azonban újabb időben a tojánhéjaknak még nagyobb értékét állapították meg, amely a háziállatok tenyésztésénél figyelembe veendő. Ugyanis a francia vegyészek a tojánhéjakat elemezték és azt találták, hogy a mészhéjban 90—95 százalék szénsavas mész mellett, még szénsavas magnéziát, foszforsavas meszet és igen csekély, 3—5 százalék szerves anyagot tartalmaznak. Ennélfogva a tojánhéjakat oly állatoknál, amelyeknek csontképződéséhez az illető anyagok szükségesek, igen célszerű időnként tápszereikbe belekeverve adagolni. Így a fejlődő malacok eleségébe a finomra összetört tojánhéjakból egy evőkanálnyit keverünk, miáltal csontképződésük erősebb lesz, mint egyébként. Hasonló eljárást követünk a borjak és csikók tenyésztésénél. Akár tejbe, akár vízbe hintjük a lisztfinomságra megtört tojánhéjakat és ezzel itatjuk őket hetenként legalább is kétszer. De felhasználhatjuk darává törve póteleségnek a házi szárnyasoknak is, mert ezeknek szintén nagy szükségük van a mészre, nemcsak a csontképződéshez, hanem a tojánhéj fejlesztéséhez is. Ilyformán az okszerű állattenyésztő a tojánhé-

terhére s nem kizárólag a magyar mezőgazdaság egy oldalu megkárosításával köttessenek.

A tőzsdereformról Zselénszki Róbert gr. a következő határozati javaslatot terjesztette a kongresszus elé.

„A IX. országos gazdakongresszus, hasonlóan az előbbi országos és nemzetközi gazdakongresszusokhoz, vészthozónak nyilvánítja a tőzsdai fedezetlen határidőzletti játékot, különösen pedig a földbirtokra nézve a fedezetlen határidőzletet gabonában és malomterményekben.

Fölkéri ennél fogva a kormányt, valósítsa meg mielőbb az Ausztria és Magyarország között létrejött 1908. évi vám- és kereskedelmi szerződés XXI. cikkének utolsó bekezdését, mely következőleg szól:

„A m. kir. kormány kötelezettséget vállal, hogy a törvényhozás elé mielőbb törvényjavaslatot fog terjeszteni a budapesti tőzsde üzleti forgalmának szabályozása tárgyában, értve ez alatt megtiltását Magyarországon a fedezetlen határidőzletnek gabonában és őrleményekben.“

A gazdatiszti törvény revíziójának kérdését Jeszenszky Pál előadó terjesztette a kongresszus elé. Határozati javaslatát egyhangulag elfogadták a következő szöveggel.

„A kongresszus szükségesnek tartja az 1900. évi XXVII. t.-cikk oly értelmű módosítását, hogy a szerzett jogok épségben tartásával — a módosítás érvénybe lépése után — a gazdatiszti címet — tekintet nélkül a birtok jogi természetére és terjedelmére — csak azok legyenek jogosultak használni s illetve ily cím használatára jogosító gazdatiszti állást csak oly egyének tölthessenek be, akik

- a) az 1900. évi XXVII. t.-cikk 24. § ban megállapított minősítéssel bírnak;
- b) akik a törvény 25. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés alapján az alakítás hiánya alól fölmentettek; végül
- c) akik a földmivelésügyi miniszter által az 1904—1906. években engedélyezett gyakorlati gazdatiszti vizsgát sikeresen letették s akik az oklevéllel bíró gazdatisztekkel egyenjogositandók.

A kongresszus szükségesnek tartja, hogy a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete a gazdatisztek és középbirtokosok fiugyermekei részére egy internátust létesítsen az ország fővárosában, melyre körülbelül 50,000 korona alapot már össze is gyűjtött. De mert ennek az intézménynek létesítése csak az állam messzemenő támogatásával válik lehetővé, a kongresszus felkérni határozza a földmivelésügyi kormányt, hogy a Budapesten létesítendő ezen internátus céljaira

- a) egyszersmindenkorra 100,000 koronát adományozni;
- b) 400,000 korona összeget pedig a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos

Egyesületének kamatmentes kölcsön gyanánt engedélyezni sziveskedjék, mely összeget ne vezetett egyesület 60 éni egyenlő részletekben az államkincstárnak visszatéríteni legyen köteles.“

(Folyt köv.)

Kolozsmegyei tejszövetkezetek 1910. évi működése.

Részben az első évet, részben a másodikat átgázolták, az igaz, hogy nem valami fényes eredménnyel, de megélték. Szövetkezteinknek egy részét anyagi csapás is érte, amennyiben egy vidéki tejkereskedő kazárral szerződtek a falusi szövetkezetek tejtermésük értékesítésére, aki hónapok óta halogatta a szövetkezetek követelésének kiegyenlítését, végül is július havában be adta a kulcsot, nem fizetett ki a tejért 3246.63 fillért. A szövetkezetek kereké ekkor megakadt volna, de az erdélyrészi miniszteri kirendeltség a fenti összeget, mint *államkölcsönt* a szövetkezeteknek azonnal kiutalta, mert a szövetkezetek nem önhibájukból kerültek bajba.

Ettől eltekintve a szövetkezetek átuszták az esztendő, egy-kettő kedvezőbb eredménnyel, a többi gyengébbel. Nagy baj, hogy nincs Kolozsvárt a tejnek biztos szervezett piaca, nincsenek megfelelő, biztos és állandó tejkereskedők, akik megfelelő árat *biztosítanak*. Vannak ugyan olyanok is, akik talán pontosan fizetnének, de olyan árat ígérnek, hogy azért teljes lehetetlenség oda adni a tejet. Pl. nyáron, beszállítva Kolozsvárra, ígér 12 fillért! Hát akkor mit fizethetnek a szövetkezetek tagjaiknak? mondjuk 8—8.5 fillért, most már melyik parasztgazda adja és adhatja oda Kolozsvár mellett hamisítatlan tejet 8 fillérért (mert, hogy ne hamisítsanak, arra már vigyázzunk), de lehet-e megfelelő ellenőrzést gyakorolni ott, ahol a tagoknak csak 8 fillért fizethetnek egy liter tejért? semmi esetre nem lehet; mert ha azt mondom, hogy ez a tej gyenge! azt feleli, hogy „ha nem tetszik nem hoz a szövetkezetbe, mert ugy is elég olcsó“.

Egyes helyen az is a baj, hogy a vezetőség gyenge, még nem teljesíti teljes odaadással elvállalt kötelességét, mert, ott ahol a vezetőség erélye nem szalma láng ott, annál az intézménynél meglátszik a haladás, de bizony vannak olyan vezetők is, hogy csak papiroson elnökölnek vagy ügyvezetők, de ha valamit csinálni, dolgozni kell, akkor nincsenek sehoh és megakad minden.

A miniszteri kirendeltség által alakított kolozsmegyei tejszövetkezetek 1910. évi forgalmáról, a mellékelt részletes kimutatásban számolok be.

Kolozsmegyében van 8 működő tejszövetkezet, névszerint Szamosfalva, Györgyfalva, Bodonkut, Kajántó, Szucság, Bátos, Választ és Kolozskara. Ez utóbbit a m. kir. telepítési felügyelőség alakította. Kolozs és Nagysármáson szünetel ezidő szerint a tejszövetkezet, ezek a tejszövetkezetek Bátos kivételével mind nyers tejet értékesítettek.

517 taggal, 746 üzletrésszel dolgoztak, beszállítottak 426,702 liter tehén- és 27,530 liter bivalytejet, összesen tehát 454,033 litert, ebből Bátos feldolgozott 75,875 liter tehén tejet vajnak, készített 2756.60 kg. vajat és 5031.50 kg. sovány sajtot, mindkét terméket a szövetkezet nagyon jól tudta értékesíteni.

Nyersen értékesítettek 378,158 litert, ebből 27,530 liter bivaly tej volt. Összes be-

vétel 78.579.90 korona. Ebből a tagoknak kifizettek 64.956.39 koronát, kezelés és szállításért 8492.63 koronát, vegyes kiadásokra 553.48 koronát, összesen tehát kifizettek 77.855 kor. 49 fillért, maradt készpénzüik 724.41 korona.

Ismertetem az egyes szövetkezetek működését, illetőleg, hogy egyesek miként értékesítették tejüket, hogy mit kaptak a tej literjéért bruttó és mit fizettek a szövetkezetek tagjaiknak tisztán, levonás nélkül átlag, helyben.

Bátos és vidéke értékesítette tejét helyben 13.11 fillérben, fizetett tagjainak átlag 11.65 fillért, Bodonkut értékesítette 16.49 fillérben, fizetett tagjainak átlag 13.34 fillért, Kajántó értékesítette 17.42 fillérben, ebben kevés bivalytej is foglaltatik, fizetett tagjainak helyben, átlag 14.19 fillért, Kolozskara értékesítette átlag 12.69 fillérben, ezt az árat a szövetkezet tagjai tisztán kapták meg, mert egy ottani telepes gazda vette meg a tejet a szövetkezetben, a szállítási költség és kezelés őt terhelte. Szamosfalva értékesítette 17.96 fillérben, tagjainak fizetett átlag 14.94 fillért, Györgyfalva értékesítette 16.68 fillérben, tagjainak fizetett átlag 14.17 fillért, Választ értékesítette 14.50 fillérben, tagjainak fizetett átlag 12.28 fillért, Szucság értékesítette a tehéntejet 18.66, a bivalytejet 27.32 fillérben, fizetett átlagban tagjainak: tehéntejért 16.14 fillért, bivalytejért pedig 24.80 fillért.

Az átlagos üzemköltség 2.82 fillér volt, vagyis minden egy liter tej értékesítése, feldolgozása Kolozsvárra való beszállítása, kezelése, vámja 2.82 fillérbe került. Egy kissé sok az üzemköltség, de reméljük, hogy a folyó évben nem lesz annyi, mert a beszállított tej mennyiség emelkedni fog és az üzemköltség nagyobb tejmennyiségnél jobban megoszlik.

Benedek Antal.

A lucerna termesztése.

Irta: Gáspár József.

III.

A lucernával, a gabonaneműeket felölelő vetésforgóban, úgy, mint a lóherévei és zabosbükönnyel, csak kivételesen, egyes nagyobb gazdaságokban találkozunk, hol a düllök nem esnek messze az istállótól és ahol az állattenyésztés a növénytermesztés rovására tulterjesztve van. Különben pedig a közeli takarmányos forgóba szokták bevenni, úgy, amint azt az iménti példánál bemutattuk.

Rendes viszonyok között, azaz normális állattenyésztés mellett, az is egyik ok, hogy a lucerna a nagy vetésforgóból kihagyassék, hogy a lucerna csak mint zöldtakarmány foglal első helyet el, széna készítésre a lóhere és zabosbükönny jobb minőségű anyagot szolgáltat. Ezért a lucernát nem is szokták megszáritani, legfeljebb azt a mennyiséget, ami a zöldtakarmányozásból mint fölösleg megmarad.

Eppen abból az okból, hogy mint a zöldtakarmány tölt be fontosabb szerepet a lucerna, a takarmányos forgót, hol a lucernát természetien szándékozunk, lehetőleg a majorhoz, istállóhoz közel hasítsuk ki, hogy a zöldtakarmány fuvarozás annak nagy víztartalma miatt (80—90%) ne foglaljon le sok időt és ne vegyen igen sok igavonó erőt igénybe.

Trágyázás.

Minthogy a lucerna évelő növény, s így több ideig foglalja el a neki szánt területet, önként következik, hogy a hosszú időre el kell látni a talajt tápanyaggal. Jóllehet mély réteggel és elég gazdag tápanyaggal kellett

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
 Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kőszelők és finom angol és francia zsebkendők.
 Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.
 Fűző és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf
 utóda
 fehérnemű, vászon és szőnyeg raktára
 Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.
 Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, vala mint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebéd- és futószőnyeg, gyapjú és csipkefüggönyök.
 Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

jakat összegyűjti, különösen oly helyekről, ahol sok tojást használnak, így a vendéglőkben, cukrászoktól és megszáritva, nehogy a penész ellepje, mozsárban összetörve megfelelő módon, amiként azt az illető állatoknak adagolni kívánja.

+ **A földi bolha.** Kisebb területeket, mint pl. növényágakat, a földi bolha ellen azzal védhetjük meg, hogy nedvesen tartjuk, vagy beárnyékoljuk. Nedvesen tarthatjuk a földet, ha fűrészpórral vagy turfával behintjük és vízzel többször megöntözzük. A földi bolha szereti a meleget, különösen a forró déli órák alatt szeret sütkérezni és a neki nem tetsző helyet gyorsan változtatja. A bolha ellen fecskendezőszerekkel is védekeznek, használják az ürömfőzetet és a petróleumszappanlevet stb.

+ **Gabona megdüléről.** A megdülés megállítására megfelelő trágyázásról kell gondoskodni a gazdának, mert tulságos légenytrágyázás nagyon előmozdítja a gabonák dülését. Így árnyékszék trágya alkalmazása is dült gabonát eredményez, valamint nagyobb fejtrágyázás is chilisalétrómmal.

+ **Füvek kiirtása az udvarból és az épületek tövéből.** A falak tövében s az udvarban növény füvet általában gyomlálással szokták eltávolítani, csak hogy esős nyarakban alig lehet győzni e munkát, mert a kitépett füvek helyébe nemsokára új nő, másrészt pedig a gyomlálás alkalmával a talajban hézagok támadnak, amelyben az esővíz meggyűlik, miáltal az épületek falai megrongálódnak. A gyomlálást elvetve, Párisban a nyilvános épületek udvarainak kitisztítására a következő szert alkalmazták, mely a füveket sikeresen nyomja el: 50—60 liter vízbe 10 kgr. oltatlan meszet és 2 kgr. ként helyeznek s az egészet felforraltják, mire még forrón megöntözik e folyadékkal a füves helyeket. Az eljárást minden évben meg kell ismételni.

+ **A mészvakolatot** állítólag jelentékenyen meg lehet javítani, annak keménységét fokozni, ha közvetlen a használat előtt finom porrá tört oltatlan meszet keverünk hozzá és a vakolatot azonnal gyorsan feldolgozzuk. — A tömeg felhevül s a silícium rögtön képződni kezd; 4 nap múlva a hegyes szeget sem lehet beverni a vakolatba. — Két hónap alatt a vakolat teljesen kővé válik és ha a fal kőből épült, egészen összeforrad a fal kővével.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó

az Erdélyi Gazdasági Egylet *kolozsvármegyei osztályának* Kolozsvárrt, 1911. május hó 15.-én d. e. 10 órakor a megyeháza nagytermében tartandó *intéző bizottsági* ülésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó. Két jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése.
2. M. kir. földmivvelésügyi Miniszter leirata: a megye kendertermelő községeiben létesítendő községi áztatókról.
3. U. a. leirata: kedvezményes áru gyümölcsfaoltványok kiosztásáról.
4. Miniszteri kirendeltség átirata: Tavasz vetőmagsegélyezések tárgyában.
5. U. a. átirata: Szántásversenyek díjaira segélyt küld.
6. Kolozsvári m. kir. gazdasági felügyelőség átirata: hogy a földmivvelésügyi Miniszter úr az 1911-iki állatdíjazásokra államsegélyt engedélyezett. A tervezet elkészítése.
7. Előadó jelentése: a Gyaluban rendezett ekebemutatóról és a még rendezendő szántásversenyekről.
8. Előadó bemutatja a gazdakörök tanulmányutjára vonatkozó tervet

9. Jelentés a szőlőtalajvizsgáló agrogeológusok kiküldetéséről.

10. Jelentések a gazdakörök múlt évi működéséről.

11. Kolozsmegyei gazdák szövetségéről. Előadó: Dr. Seyfried Károly gazdasági akadémiai rendes tanár.

12. Esetleges indítványok.

Kolozsvár, 1911. május hó 10.-én.

Dózsa Endre
cs. és kir. kamarás,
szakosztályi elnök.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A természetes rétek felujtása. A földmivvelésügyi minisztérium erdélyrészi gazdasági akciója figyelemre méltó kísérleteket kezdett a természetes rétek felujtása terén. Különböző községekben 60. kat holdon segíti elő a rét felujtását aként, hogy a megfelelően megmunkált földekbe új fűvet vetnek; a magkeveréket a minisztérium adja. Az elmohásodott, elsoványodott, rosszul termő rétekre ugyancsak ráfér ez a felujtás.

Védő- és oltóanyagok kiszolgálása. A földmivvelésügyi miniszter az állatgyógyászatban használt védő, oltó, gyógyító, stb. szerek előállítására, forgalomba hozatalára és állami ellenőrzésére tárgyában érvényben álló rendelet azon szakaszát, mely szerint a szelidített fertőző anyagot, mikrobát tartalmazó folyékony oltóanyagokból egy üvegcsőben 25 adagnál többet kiszolgáltatni tilos, oda módosította most kiadott rendeletével, hogy ezen anyagokból egy üvegcsőben legfeljebb 50 adag szolgáltatható ki. Ugyanezen rendeletben azt is kimondja a miniszter, hogy az oltóanyagok termelésével és forgalomba hozatalával foglalkozó vállalatok anyagainak ellenőrzéséből és felülvizsgálatából folyó költségek jövőben nem az engedélyest, hanem az államkincstárt terhelik.

Pályázati hirdetés. A néhai Csáky Patronella grófnő által magyarországi gazdasági tanintézetekben tanuló vagyontalan ifjak részére tett alapítvány kamataiból három egyenkint 600 koronás ösztöndíjra az 1910—1911. tanévre ezennel pályázatot hirdetek. Ezen ösztöndíjra elsősorban a teljesen árva, másodsorban pedig oly szegénysorsu hallgatók pályázhatnak, akiknek atyjuk nem él. A pályázni szándékozók kellően felszerelt kérvényeiket a m. kir. földmivvelésügyi miniszterhez címezve folyó évi május hó 31.-ig bezárólag az illetékes gazdasági akadémia igazgatóságánál nyújthatják be. Jelzett határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek. Budapest, 1911. évi május hó 1. M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

Új marharakodó állomás. A földmivvelésügyi miniszter a m. kir. államvasutak vonalán, Nagy-Küküllő vármegye területén fekvő *Ecel* állomást, a m. kir. kereskedelmiügyi miniszter ural egyetértőleg, marharakodó állomásul engedélyezte.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Lompérdi Korbuly Bogdán** életének 95-ik, boldog házasságának 66-ik évében, Kolozsváron meghalt. Egyesületünknek alapító tagja volt, bár nem annyira a mezőgazdasági, mint inkább községüzemi téren működött, hol éles eszével és szerencséjével igen szép eredményeket ért el. Sokat áldozott kulturális célokra, többek között a kolozsvári Nemzeti Színházra is. Az elhunytban Baresay Domokos főrendiházi tag, apósát gyászolja. Temetése f. hó 7.-én ment végbe nagy részvét mellett. Legyen pihenése esendes!

— **Kirándulások a kolozsmegyei kisgazdák részére.** Az E. G. E. kolozsmegyei osztálya

kisgazdák részére kirándulások rendezését vette tervbe. Az első kirándulás f. hó 21.-én lesz, a kolozsvári gazdasági akadémia majorjába, hol az illető szaktanárok be fogják mutatni az akadémia mezőgazdasági gépeit, istállóit, kísérleti baromfitenyésztő stb. telepét. Kérjük a gazdakörök vezetését, hogy a kiránduláson résztvevők névsorát f. hó 16-ig küldjék be a titkári hivatalba (Kolozsvár Attila-u. 10 sz.)

A második kirándulás június 11—13.-ig tartatna Debrecenbe, a gazd. akadémia, Hortobágy nagypusztára, visszautban az érmelléki borvidékre, esetleg Nagyvárad és Püspökfürdőre, vagy a révi csepkőbarlangba. Utiköltség Debrecenbe és vissza III osztályon 10 K. 3 napi ellátás 10 K. Esetleg Debrecen város szivességére is lehet számítani. Erre a kirándulásra is a fenti jelentkezéssel egyidejűleg lehet jelentkezni. A kirándulás csak úgy lesz megtartható, ha az egész megyéből legalább 20 kisgazda jelentkezik.

— **Állatkiállítás.** A Biharmegyei Gazdasági Egyesület az érmihályfalvai gazdakörrel karöltve, f. évi június hó 11-én Érmihályfalván díjazással egybekötött szarvasmarha és lókiállítást rendez, a kiállítás tervezetét közelebbről széjjel küldik.

— **Nemzetközi mezőgazdasági kongresszus** F. hó 1-én nyílt meg gróf Montornés elnöklésével Madridban a IX. nemzetközi mezőgazdasági kongresszus, melynek XIII. Alfonz király a védnöke. A kongresszus a következő szakosztályokra oszlik: mezőgazdasági, állattenyésztési, borászati, erdészet, gyümölcs-termelési, talajjavítási, kísérletügyi és statisztikai osztályokra. A kongresszusra a magyar királyi földmivvelésügyi minisztérium részéről Ottlik Iván államtitkár, Dobokay Lajos dr. és Szomjas Lajos miniszteri tanácsosok, Istvánffy Gyula egyetemi tanár az országos ampelológiai intézet igazgatója és dr. Fabiny István miniszteri fogalmazó küldettek ki. A kongresszus nyolc napig tart. Magyar részről dr. Istvánffy Gyula egy. tanár, az ampelológiai intézet igazgatója fog előadást tartani azokról a tudományos kutatásokról, melyeket az igazgatása alatt álló intézet, rövid fennállása óta, a szőlő fakórot-hadása és egyéb élősdiek kártevétének leküzdése érdekében végzett.

— **Az osztrák agráriusok és a választások.** Az osztrák birodalmi gyűlés képviselőházának feloszlásával kapcsolatban a „Centralstelle” kiáltványt intéz a választókhoz, melyben felhívja a választókat, hogy zárt sorokban vonuljanak az urnákhoz ezzel a jelszóval: „Törhetetlen ragaszkodás és kitartás vaskövetkezetességgel a Centralstelle agrár-programjához”. Ebből kifolyólag követelik az osztrák agráriusok az argentinai husbehozatal azonnal való megszüntetését, teljes letörését és kiirtását a szociáldemokratáknak, akik hangos ígéretet írták alá a valósággal a földmivvelésügyi letörését célozzák, az ő tömegsztrájkjaik és mindenféle kifejtett terrorizmusok által a drágaság igazi megteremtői, akiknek minden drága, amit termel a földműves és minden olcsó, amit előállít az ipar. Követelik továbbá az osztrák agráriusok, hogy a nagytőke s ekulációinak, amely a kisbirtokosok földjét a legolcsóbb áron magához ragadja, vége vessék és megrendszabályoztassák a szociáldemokratákkal egy gyékényen ámuló *felesleges közvetítő kereskedelem*, amely első sorban idézi elő az élelmiszerek megdrágulását.

— **Komlótermés kimutatás.** A földmivvelésügyi miniszter megküldte Magyarországra 1907—1910. évi komlótermelésének területéről éstermés mennyiségéről szóló kimutatását, mely szerint komlóval beületett terület volt k. holdakban kifejezve:

	1907-ben	1908-ban	1909-ben	1910-ban
Erdélyben	350	530,5	424	412
Egész Magyarországon	1944	2005	1613	1675

Egy kat. holdon termelt mm.-ban kifejezve:

	1907-ben	1908-ban	1909-ben	1910-ben
Erdélyben	36	45	405	40
Egész Magyarországon	503	453	526	516

Összes komlótermés volt mm.-ban kifejezve:

	1907-ben	1908-ban	1909-ben	1910-ben
Erdélyben	1260	2387	1719	1648
Egész Magyarországon	9785	9095	8485	8652

Ezen négy év közül komló termelés tekintetében tehát az 1907. év volt Erdélyben a legrosszabb és az 1908. a legjobb. A legjobb év átlagtermése sem üti meg azonban a magyarországi átlagok mértékét mert 1908-ban is 3 kilóval jobb volt az országos átlag az erdélyinél.

Németgazdák látogatása a Tokajhegy-alján. A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület most tartott ülésén örömmel vették tudomásul, hogy a Deutsche Landwirtschaftliche Gesellschaft Magyarországra érkező csoportja a tokaji borvidékre is ellátogat. A német gazdák fogadására és kalauzolására bizottságot küldtek ki. A társaság június 1.-én érkezik Tokajra. Június 2.-án a földmivelésügyi miniszter ad reggelit tiszteletükre. Kocsikon Tarcitra utazva, utközben a kiválóbb szőlőket tekintik meg. Délben a királyi udvar vendégei lesznek, majd a tarcali vincellériskolát nézik meg, honnan kocsikon Bodrogkeresztúrra s onnan Sátoraljaújhelyre utaznak, hol *Serényi* földmivelésügyi miniszter ad nagyobb vacsorát, Sátoraljaújhelyről a német gazdák Budapestre mennek.

Fogyasztási szövetkezetek italmérése. *Lukács* László pénzügyminiszter rendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, hogy a fogyasztási szövetkezetek italmérési ügyeiben a jövőben nagyobb szigorral járjanak el. A miniszter rendelete élénk visszatetszést szült a szövetkezetek körében s a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége több vidéki szövetkezet megkeresésére fölterjesztéssel fordul a pénzügyminiszterhez, hogy a szövetkezeteket — nem lévén megokolt a nagyobb szigor — egyenlő, sőt tekintve azt, hogy a szövetkezet élén mindig a falu vezetői állanak, akiknek a nép erkölcsét védelmezni hivatászerű kötelességük, kedvezőbb elbírálásban részesítse, mint az egyéni cégeket.

Az Országos Kertészeti Egyesület új helyisége. Az OKE. május hó 1.-én IV. Molnár-utca 25. szám. alá tette át hivatalos helyiségét. Az Országos Tavasz Virágvásár az Iparművészeti Múzeumban (Budapest, IX., Üllői-ut) 14-étől 21-ig fog megtartani. Látogatók 20 fillér belépődíjat fizetnek, amit a vásárlóközönség kényelmére azért szedtek, hogy az ingyenes közönség tolongásától megkíméljék mindazokat, akik ablakaik virágdíszítésére bevásárolni látogatják meg az Országos Virágvásár szép kiállítását.

Méhészeti előadások. A méhészeti szaktanítók folyó év május havában az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásait.

Forgách Lajos szaktanító, székhelye Arad. Marosvásárhelyen az erdélyrészi székelyföldi kirendeltség méhtelepén a hónap 10—28 napjáig földmives gazdák részére janolyamot tart.

Tóth János szaktanító, székhelye Kolozsvár. 13-án Egeresen, 15-én Kentelkén, 16-án Rettegen, 17-én Buzán, 18-án Noszolyon, 19-én Felvinczen.

Hrankay Béla szaktanító, 14-én Segesváron, 15—16-án Hégenen, 17-én Erkeken, 18-án Rosnyón, 19-én Prázmáron, 21-én Nagycsűrön, 22-én Szelindeken.

Gazdatisztok gyűlése. A Magyar Gazdatisztok és Erdőtisztok Országos Egyesülete a múlt héten tartotta Bujanovics Sándor elnöke alatt évi rendes közgyűlését, melyet előkészítő választmányi ülés előzött meg. *Jeszzenszky* Pál ügyvezető igazgató terjesztette elő az évi jelentést. A helyesléssel tudomásul vett előterjesztés után a számvizsgáló bizottság jelentése került sorra, mely az egyesület vagyoni helyzetéről számol be. A tiszta vagyoni meghaladja a 100.000 koronát. Ezután követ-

keztek a választások. Bujanovics Sándort, az egyesület harmincegy éven át volt elnökét, aki tiszteségről lemondott, örökös tiszteletbeli elnökké választották meg, arcképét megfestetik, a gazdatiszti internátust Bujanovics Sándor nevééről nevezik el. Az egyesület új elnökévé *Széchenyi* Emil grófot választották meg egyhangulag. Alelnökké *Rubinek* Gyulát és *Serbán* Jánost, *Széchenyi* Emil gr. kifejtette programját és kijelentette, hogy Bujanovics Sándor nyomdokain kíván haladni. Végül *Vörös* Sándor udvari tanácsos, gazdasági akadémiai igazgató tartott emlékbeszédet *Kodolányi* Antalról, az egyesület elhunyt alelnökéről, a modern gazdasági előrehaladás nagy apostoláról. Közgyűlés után a mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók egyesülete tartotta meg rendes évi közgyűlését.

A betegségek összegezése, a földmivelésügyi miniszteriumba május hó 7-ig beérkezett jelentések alapján.

A betegség neve	Összesen		A mult heti állapothoz képest			
	község	udvar	több		kevesebb	
			község	udvar	község	udvar
Lépfene	145	150	14	14	—	—
Veszétség	230	236	20	11	—	—
Takonykór	58	65	3	4	—	—
Ragadós száj- és körömfájás	1333	4521	—	—	165	181
Juhhimlő	27	48	—	—	4	6
Iva szervi hólyagos kiütés	91	136	—	—	10	19
Rühkór	333	658	6	4	—	—
Bivalyvesz	1	1	—	—	1	1
Serlésorbánc	87	140	12	16	—	—
Sertésvesz	249	559	18	36	—	—

Földgáz és gépgyár-kibővítés. Báró *Kemény* József dévai gépgyárát, most részvénytársasággá akarják átalakítani, hogy a gyárban robbanómotorokat gyártsanak. Ezeket a motorokat főként olyan helyek használatára szánták, ahol a földgáz lesz a hajtóerő. Az alapítási tervezet már kibocsátották és az alapítók sorában ott találjuk: *Mara* László hunyadmegyei főispánt, *Pogány* Béla alispánt, dr. *Baross* Andor, dr. *Baross* János, gr. *Battyány* Pál, gróf *Bethlen* István, *Eitner* Zsigmond, dr. gróf *Eszterházy* Mihály és *Söpkéz* Sándor országgyűlési képviselőket, *Bors* Emil, *Hajduczky* József és *Papp* Adolf dévai pénzügyi igazgatókat is. A tőkejegyzés eddig már körülbelül 800.000 korona összeget eredményezett. Az alakuló közgyűlést július első felében akarják megtartani. — Az alapítók sorában a műszaki világot *Stromszky* Sándor gyárigazgató, *Söpkéz* Sándor műegyetemi tanár *Barcsay* Oszkár, *Ferenczy* Pál és *Szabó* Kálmán főmérnökök, *Balázs* Aurél mérnök, *Kachelmann* Károly vichnyi gépgyáros, *Ráday* Ferenc dévai építész és br. *Kemény* József, képviselik.

Száznegyvennégy millió cserebogár. Abauj-Torna megye *Sziklay* Ede főispán kezdeményezésére szabályrendeletet dolgozott ki, melyet a földmivelésügyi miniszter jóváhagyott a cserebogarak irtására vonatkozólag. A miniszter 10.000 korona államsegélyt utalványozott e célra. Maga a megye irtási költségek fedezésére 60.000 koronát utalványozott ki a községi előjáróságok kezeihez és egyben szigorúan intézkedett, hogy a hajnali órákban minden község határában foganatosítsák az irtást. A rajzás a legutóbbi meleg napokon vette kezdetét és az irtás meglepő eredménnyel járt. Egy kilogramm cserebogár 1200 daraból áll és az irtás első napjaiban, magában Abaujban mintegy 144 millió cserebogarat pusztítottak el. A földmivelésügyi miniszteriumot az eddig elért eredményekről naponként táviratilag értesítik. Az elért meglepő eredmény arra indította a földmivelésügyi kormányt, hogy a kérdés tanulmányozására szakkozéget küldött ki Abaujba, hogy az országos rendezéshez szükséges tapasztalatokat ott megszerezzék.

Országos állatvásárok. A lapunk 19 számában közöltekén kívül május havában még a következő nevezetesebb országos állatvásárok tartanak:

Besztercén május hó 14—16-án. *Tavalyi* felhajtás és eladás m. szarvasmarhából 8470—3626, lóból 680—200, juhból 200—180, sertésből 120—55.

Erzsébetváros május hó 23-án. A legnagyobb felhajtás remélhető m. szarvasmarhából és lóból. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 11,535—4008, lóból 1307—345, juhból 2110—645, sertésből 1450—950.

Bánffyújnyadon május hó 29-én. A legnagyobb felhajtás remélhető m. szarvasmarhából és bivalyból. *Tavalyi* felhajtás és eladás szarvasmarhából 11,421—3897, lóból 1818—540, juhból 2110—645, sertésből 1450—950.

Szászsebesen május hó 30—31-én. A legnagyobb felhajtás remélhető m. szarvasmarhából. *Tavalyi* felhajtás és eladás m. szarvasmarhából 2500—1357, lóból 290—124.

Új gázforrás. Szilágynagyfalu községben, artézi kut furása közben, a kissármási földgázhoz hasonló anyagot fedeztek fel, mely a földből kitörve, kellemetlen szagot áraszt és a gyufa tüztől lánggal ég. Néhány nap óta a forrásnál a sötétben a gáz kék lánggal ég és messze elvilágít. A gáz most van vegyi vizsgálat alatt.

Értesítés. Van szerencsém a t. gazdaközönség tudomására hozni, hogy a békésvármegyei gazd. egyesület az erdélyi jellegű magyarfajta szarvasmarhát tenyésztők egyesület útján keres megvétele 20—30 drb magyarfajta üszőt. A tenyésztők ajánlataikat direkt a békésvármegyei gazd. egyt. titkári hivatalához (Békéscsaba) küldjék. *Közvetítők kizárva.*

2583

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálog felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményét.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

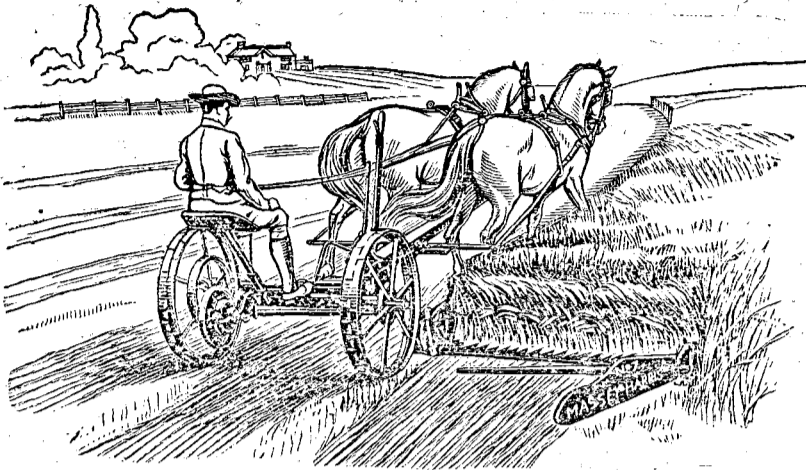
Telefonszám 27.

2001

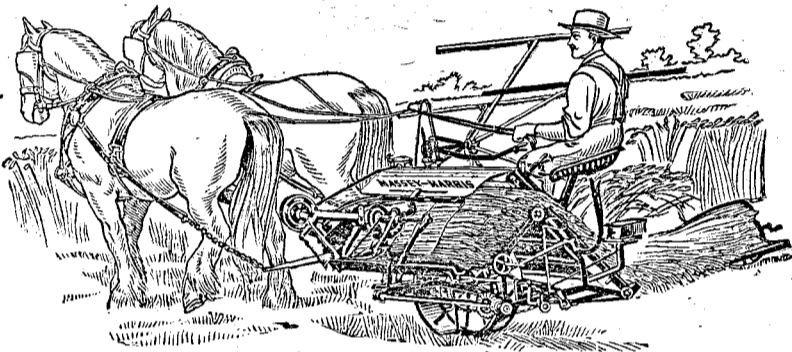

MASSEY-HARRIS C^o R. T.

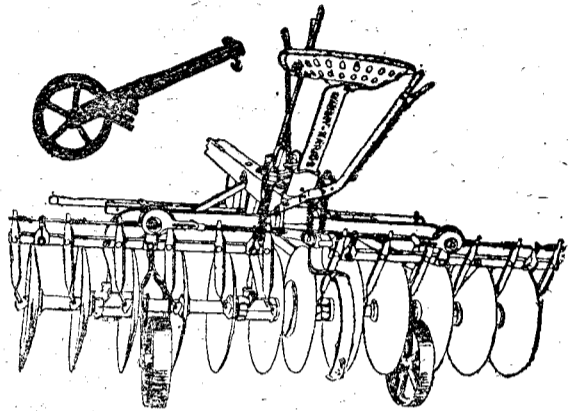
2521

A világ legjobb gyártmányai!

fűkaszaló aratógép és föld-
:: mívelő eszközök gyára ::
TORONTO, ÉSZAK-
AMERIKA.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld

Massey-Harris C^o R. T. Budapest, V., Alkotmány-utca 23.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egy-uttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kímélő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket. A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek 2018

A legmegbízhatóbban közvetitem:

magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség

GOMBOS BENŐ Kolozsvár, Ferenc József-ut 7.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szőlőkötöző-fonál

jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a

Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szabimpregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladóinak szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyvakölcsönző intézet.** Tessék ajánlatot kérni!

2260

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

ERDÉLYI BANK

és TAKARÉKPÉNZTÁR R.T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32

Kisbirtokosok jelzálogosztálya kölcsönöket nyújt kisbirtokosoknak betáblázás mellett a mindenkori pénzvizonyokhoz mért legelőnyösebb kamatozás mellett.

Már meglevő magas kamatlábu kölcsönöket olcsóbb kamatlábu kölcsönre konvertál.

Jelzálogosztálya törlesztéses kölcsönöket nyújt nagyobb földbirtokokra 10-50 évig terjedő időtartamra a kamatot is magában foglaló előnyös anuitás mellett.

Megkeresésekre rövid idő alatt felvilágosítással szolgál

2017

Az igazgatóság.

KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK R.T.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve: Tartaléktőkéje és egyéb alapjai 654.650 K 68 fillér. Betétek könyvecskékre és folyószámlákra 10.626.313 K 35 fill.

Irodák:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Üzleti órák reggel 9-től déli fél 2 óráig.
Áruraktári osztály a pályaudvar mellett | Baross-tér 3. szám.
Zálogház Király-utca 3. sz.-m.

Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett.
Utalványokzt állít ki külföldi piacokra a napi árfolyamon.
Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktárába be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett, a Máv. kolozsvári állomása mellett levő áruraktárakban és azokat szakszerűen kezelteti.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza. Jelzálogkölcsönöket készpénzben ad

ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketerlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le. Leszámlát váltókat a legmelegebb kamat mellett.

Folyószámlai hiteleket nyújt akár jelzálog, akár értékpapír fedezett mellett. Szelvényeket bevált, ugyszintén sorsolt értékeket is.

VEGYENI * * * * * VEGYEN

Magyar Jelzáloghitelbank konvercionális sorsjegyet, melyek mindegyikét kihúzzák a törlesztési húzáson és a nyereséghúzásokon az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy több nyeresemény már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióképpen is letehetőek. Legnagyobb főnyeresemény

EGY MILLIÓ KORONA.

Húzáások: minden év február 25-én, április 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab 16 havi részletfizetésnél havi 10— korona	9—
18	8—
21	7—
24	6—
29	6—

vagy letétre 30— K foglaló lefizetése után legelőnyösebb kamatra. A nyeresemények azonnal a vevőt illetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.-nál

Mátyás király-tér 7. szám alatt.

2004

